

CO SŁYCHAĆ U „BIEDRONEK”

CZERWIEC

Informacje dla rodziców:

Minął rok

Współpraca przedszkola z rodzicami jest bardzo ważnym elementem

edukacyjnym. Jedną z form takiego kontaktu jest gazetka informacyjno – edukacyjna. Celem naszej gazetki jest:

- promowanie pracy przedszkola
- podnoszenie świadomości rodziców
- zainteresowanie rodziców procesem wychowawczo-dydaktycznym
- przekaz informacji między przedszkolem, a rodzicami
- uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego

Poprzez ścisłe i aktywne współdziałanie rodziny z przedszkolem, wytworzyła się atmosfera wzajemnego zaufania. Wspólnie z Państwem dążyliśmy do ujednolicenia zamierzeń wychowawczo- dydaktycznych, które realizuje przedszkole. Dzięki Państwa pomocy udało nam się zrealizować szereg zadań w zakresie działalności wychowawczej czego przejawem są: wiedza, i umiejętności dzieci. Serdecznie dziękujemy za pomoc i współpracę w minionym roku szkolnym.

Za co lubimy lato?

Za polne koniki skrzydlate,

Za snopy _żyta na polu,

Za maki, ostróżki i róże

Za kwaśne grona porzeczek,

Za tęcze po deszczu na chmurze.

Lato – pora słońca i ciepła, bujnego kwitnienia i dojrzewania, ukwieconych

kolorowych łąk, lasów pachnących żywicą, śpiewu i świergotu ptaków, lotów

pszczół i motyli, gorącego piasku i pierwszych owoców, zabaw dzieci w ogródkach,

wycieczek rowerowych wreszcie upragnionych wakacji.

To najlepsza pora dla dzieci wtedy przebywają najczęściej na powietrzu są w kontakcie z przyrodą.

Już niebawem zbliża się letni wypoczynek naszych pociech,

na który naprawdę zasłużyły.

Życzymy słonecznych wakacji.

Pamiętajmy o zachowaniu

bezpieczeństwa podczas

letniego wypoczynku nad wodą.

Kącik dla rodziców

Warto przeczytać!!!

DYSLEKSJA KAŻDY MOŻE JĄ MIEĆ

Osiąganie sukcesów w polskim systemie edukacyjnym to bardzo trudne zadanie dla współczesnego przedszkolaka. Zadania stawiane przed dzieckiem wymagają od niego:

- * ponadprzeciętnej inteligencji,
- * dojrzałości układu nerwowego - bo to właśnie sprawne funkcjonowanie mózgu decyduje o tym, czy dziecko rozróżnia kształty, zapamiętuje kształt liter i wyrazów, odróżnia słuchowo podobnie brzmiące głoski, osiąga prawidłowy poziom rozwoju mowy,
- * dobrej sprawności ruchowej - przydatnej w zabawach ruchowych i lekcjach kultury fizycznej, co stanowi istotny czynnik w zdobywaniu wysokiej pozycji w grupie,
- * sprawności ręki dającej możliwość wykonywania precyzyjnych czynności, co jest bardzo ważne w opanowaniu umiejętności pisania i rysowania,
- * harmonijnego rozwoju wszystkich funkcji odpowiedzialnych za uczenie się,
- * wyraźnej lateralizacji, czyli dominacji jednej strony ciała (albo prawej albo lewej) w zakresie oka, ręki i nogi,
- * dobrej koncentracji uwagi
- * oraz, a może przede wszystkim znacznej dojrzałości emocjonalno-społecznej (zrównoważenia, umiejętności nawiązywania kontaktów z innymi dziećmi i dorosłymi).

Tymczasem od kilkunastu lat nasila się problem coraz mniejszej dojrzałości siedmiolatków do podjęcia obowiązków szkolnych.

Coraz mniej dzieci objętych jest opieką przedszkolną. Nie istnieją "podwórka", które jeszcze kilkanaście lat temu stanowiły naturalny sposób stymulowania rozwoju. Dzieci siedzą w domach, często samotnie, bez kontaktu z rówieśnikami (jest coraz więcej jedynaków), przed telewizorem lub komputerem. Dodatkowo jako zapracowani, zabiegani rodzice zbyt mało czytamy dzieciom, a one coraz rzadziej widzą nas czytających, przez co nie przekazujemy im właściwych wzorców zachowań i motywacji do czytania. W konsekwencji z roku na rok zwiększa się liczba dzieci, które w wieku przedszkolnym można określić jako zagrożone "ryzykiem dysleksji".

Dysleksja rozwojowa czyli *specyficzne trudności w nauce czytania i pisania* to zaburzenie manifestujące się trudnościami w nauce czytania i pisania, mimo stosowania standardowych metod **nauczania, inteligencji** na poziomie przeciętnym i sprzyjających warunków społeczno-kulturowych. Jest spowodowana zaburzeniami podstawowych **funkcji poznawczych**, co często uwarunkowane jest konstytucjonalnie.

Typy dysleksji

U dzieci z dysleksją zazwyczaj stwierdza się zaburzenia percepcji wzrokowej, słuchowej oraz integracji percepcyjno-motorycznej. W związku z tym niektórzy autorzy wyróżniają następujące typy dysleksji:

dysleksja typu wzrokowego, u której podłoża leżą zaburzenia percepcji i pamięci wzrokowej powiązane z zaburzeniami koordynacji wzrokowo-ruchowej i ruchowo- przestrzennej, dysleksja typu słuchowego uwarunkowana zaburzeniami percepcji i pamięci słuchowej dźwięków mowy, najczęściej powiązana z zaburzeniami funkcji językowych

dysleksja integracyjna, kiedy to poszczególne funkcje nie wykazują zakłóceń, natomiast zaburzona jest koordynacja, czyli występują zaburzenia integracji percepcyjno-motorycznej,

dysleksja typu mieszanego, gdy występują jednocześnie zaburzenia w percepcji i pamięci słuchowej, pamięci i percepcji wzrokowej, wyobraźni przestrzennej.

Częstość i występowanie

Objawy dysleksji występują u mniej więcej 10% uczniów, pięciokrotnie częściej u chłopców. Dysleksja może być sprzężona z chromosomem Y decydującym o płci męskiej i dlatego jest przekazywana po linii męskiej z pokolenia na pokolenie. Niektórzy wskazują na rolę hormonu męskiego – testosteronu. Jego nadprodukcja u chłopców, jeszcze w okresie prenatalnym modeluje rozwój mózgu, wywołując dysleksję. Są i tacy badacze, którzy przewagę chłopców w grupie dzieci dyslektycznych wyjaśniają mniejszą zdolnością osób płci męskiej do adaptacji i wyrównywania deficytów rozwojowych powstałych wskutek nieprawidłowego przebiegu okresu okołoporodowego. Niektórzy też wskazują na nadpobudliwość psychoruchową, agresywność i trudności wychowawcze, które powodują, że chłopcy są w centrum uwagi nauczyciela i z tych powodów są kierowani do psychologa, co sprzyja wczesnemu i częstszemu wykrywaniu tych trudności u chłopców.

Jeżeli nie dostrzeżemy już we wczesnych fazach rozwoju dziecka pewnych charakterystycznych trudności, a w związku z tym nie zapobiegniemy ich dalszemu pogłębianiu się, to czas pójścia dziecka do szkoły jest tym okresem, kiedy ujawniają się niepowodzenia. I to wtedy z otwartego, pełnego zapału, ciekawości i dobrych chęci pierwszoklasisty nasze dziecko staje się zamknięte albo zbuntowane, obniża się jego poczucie wartości, a każde wyjście do szkoły jest stresem.

Należy pamiętać jednak, że trudności w nauce pisania i czytania nie zawsze można określić mianem dysleksji.

PO PIERWSZE - NAUCZ SIĘ ROZPOZNAWAĆ SYMPTOMY RYZYKA DYSLEKSJI

Już u dzieci w wieku po niemowlęcym i przedszkolnym można dostrzec sygnały zagrożenia tym problemem. Prawdopodobieństwo zaburzeń rośnie, gdy dysleksja już występuje w rodzinie (obciążenie genetyczne), a także gdy dziecko pochodzi z ciąży i porodu o nieprawidłowym przebiegu (wzrost wystąpienia mikro uszkodzeń mózgu). Obserwuj uważnie swoje dziecko na każdym etapie rozwoju. Im wcześniej zauważysz problem, tym szybciej będzie możliwe rozpoczęcie terapii. Jeżeli coś cię zaniepokoi, skonsultuj się z poradnią psychologiczno-pedagogiczną. Pamiętaj, że nie jest potrzebne żadne skierowanie - ani od lekarza, ani od nauczyciela. Oddziaływania terapeutyczne podjęte w wieku przedszkolnym są najbardziej skuteczne i mogą prowadzić do pełnego wyrównania niewielkich zaburzeń, a na pewno znacznie zmniejszyć problemy edukacyjne.

Uwaga: to lekarze pediatrizy powinni pierwsi zauważyć nieprawidłowości rozwoju psychomotorycznego dziecka. Niestety, jak wynika z badań profesor Marty Bogdanowicz, jest to grupa zawodowa, która dysponuje najmniejszą wiedzą na ten temat. Dodatkowo przejawiają tendencję do bagatelizowania trudności, przekazując uspokajające informacje typu: chłopcy zawsze mówią później, jeszcze ma czas, wyrośnie z tego itp. W ten sposób mija cenny czas, a opóźnienie się pogłębia. Pamiętaj - jeżeli dziecko w wieku dwóch, trzech lat mówi niewiele lub tylko mama je potrafi zrozumieć, należy zgłosić się do logopedy!

PO DRUGIE - PROFILAKTYKA

Przede wszystkim zapobiegaj! Jeżeli uznasz, że twoje dziecko w wieku przedszkolnym przejawia cechy ryzyka dysleksji, sprawdź zasadność swoich obaw w poradni psychologiczno-pedagogicznej, która zdiagnozuje, jakie funkcje są opóźnione i w jakim stopniu.

Następnie zadбай o to, by jak najszybciej rozpocząć ćwiczenia mające na celu wyrównanie zaburzeń. Zestawy ćwiczeń, odniesienia do konkretnych książek i pomocy dydaktycznych powinieneś otrzymać w poradni.

Przykłady ćwiczeń stymulujących rozwój osłabionych funkcji

* Zacznij od usprawniania motoryki i koordynacji wzrokowo-ruchowej. Oderwij dziecko od komputera i telewizora. Razem z dzieckiem maszeruj, biegaj, graj w piłkę, chodź po linii i ławeczce. Ćwicz całą rękę; pamiętaj, że ręka ma trzy stawy: barkowy, łokciowy i nadgarstek. Jeżeli chcesz, by dziecko nie miało trudności w pisaniu, zacznij od dużych ruchów (kreślenie kształtów graficznych w powietrzu - także oburącz, malowania całymi dłońmi na arkuszach papieru na podłodze, ścianie). Pomocne jest rysowanie po śladzie, przy pomocy szablonu, łączenie wyznaczonych punktów bez odrywania ręki - najpierw dużych figur, potem coraz mniejszych (szlaczki); lepienie (z gliny, mas solnych, papierowych, plasteliny), wydzieranie, wycinanie, szycie.

* Pamiętaj o wyrobieniu nawyku prawidłowego trzymania narzędzia pisarskiego. Ostatnio nauczyciele zbyt tolerancyjnie podchodzą do tego problemu. Dziecko powinno trzymać ołówek (kredkę) bez nadmiernego wysiłku w trzech palcach: pomiędzy kciukiem w palcem środkowym (na którym leży ołówek) i lekko zgiętym palcem wskazującym, około 2-3 cm od czubka ołówka. Można w tym celu wykorzystać specjalne nasadki. Inne trzymanie ręki powoduje zbyt duże napięcie i zmęczenie ręki, co prowadzi do efektu "brzydkiego pisma".

* Ćwiczenia doskonalące spostrzeganie wzrokowe. Układanie pociętych obrazków i pocztówek, puzzle, mozaiki. Konstrukcje z klocków (najlepiej drewnianych). Szukanie na obrazkach szczegółów - podobieństw i różnic. Odwzorowywanie figur geometrycznych. Segregowanie figur według kształtu i wielkości.

Domino obrazkowe, sylabowe, liczbowe.

* Ćwiczenia usprawniające spostrzeganie słuchowe. Zabawy rytmiczne, zagadki dźwiękowe, głosy z natury. Rymowanki, wyliczanki, piosenki, a także rebusy. Różnicowanie słuchowe: szukanie przedmiotów, wyliczanie nazw, które rozpoczynają się daną głoską (np. p-b, dz-c, sz-s). Liczenie sylab. Domino fonetyczne.

I najważniejsze - czytaj dziecku na głos wiersze (zwłaszcza J. Tuwima i Brzechwy!), opowiadania i książki. Ustal stałą porę i czas czytania (najlepiej codziennie 20-30 minut). Posadź sobie dziecko na kolanach (żeby razem z tobą widziało tekst i obrazki) i w miłej atmosferze, modulując odpowiednio głos - wprowadź je do krainy czytania. Objasniaj trudne słowa, opisuj obrazki, prowokuj do aktywnej postawy, odpowiadaj na pytania, pozwól na spontaniczne komentarze. Jeżeli dziecko potrafi już samo czytać, zastosuj czytanie na zmianę z dzieckiem, dostosowując długość tekstu do możliwości dziecka. Takie postępowanie przełamuje obawy i niechęć do czytania i umacnia wiarę we własne możliwości.

Uwaga: Jeżeli nawet okaże się, że twoje dziecko nie jest zagrożone dysleksją, pamiętaj że, stosując zapobiegawczo ww. ćwiczenia stymulujące rozwój, ułatwiasz mu szkolny start.

PO TRZECIE - ZWRÓĆ UWAGĘ NA EMOCJE SWOJEGO DZIECKA

* Bądź w bliskim kontakcie z dzieckiem, towarzysz mu w jego rozwoju, śledź na bieżąco jego postępy w nauce - a zauważysz najmniejsze trudności. Dyskretnie kontroluj jego postępy szkolne.

* Pomagaj, ale nie wyręczaj. Wyzwalaj w dziecku jego własną aktywność. Naprowadzaj, wyjaśniaj, pokazuj drogę. Nadgorliwość i

nadopiekuńczość tylko pozornie rozwiązują problem. Jeżeli wykonujemy za dziecko wszystkie prace, to może czasem dostanie ono lepszą ocenę, ale rozwija się wolniej, ponieważ mniej ćwiczy. Rozwój dokona się, gdy dziecko napotyka trudności pokona zwiększonym wysiłkiem, adekwatnym do swoich możliwości. Rozsądna pomoc ma wzmocnić ucznia, a nie uzależniać go od innych.

* Pamiętaj, pierwsze lata szkolne są najważniejsze. Wdrażaj dziecko do systematyczności, kształtuj umiejętność organizowania, samokontroli i odpowiedzialności za własne działania. Jeżeli to ty przyjmiesz na siebie odpowiedzialność za jego naukę, możesz doprowadzić do wytworzenia się u dziecka poczucia niższej wartości, braku wiary we własne siły, co niekiedy prowadzić może do wycofania się i braku motywacji do nauki.

* Unikaj atmosfery napięcia, nie okazuj ciągle niezadowolenia, unikaj uwag (szczególnie podniesionym tonem): nie tak, co ty robisz, pisz starannie - to tylko rozprasza i demobilizuje. Dzieci ze specyficznymi trudnościami w nauce czytania i pisania nie można traktować jako niezdolnych, złych czy leniwych. Kary, wyśmiewanie nie motywują do pracy. Szukaj mocnych stron swojego dziecka, udzielaj mu wsparcia, pokaż akceptację.

* Chwal nawet niewielkie postępy. Nie porównuj do rodzeństwa, które nie ma takich problemów, tylko do jego poprzedniego poziomu.

* Nie zrzucaj odpowiedzialności za naukę i wychowanie na przedszkole i szkołę. Włącz się we współpracę z terapeutą prowadzącym ćwiczenia z dzieckiem. Kontynuuj zalecone ćwiczenia w domu krótko, ale codziennie.

Ważne: praca terapeutyczna z dzieckiem dyslektycznym powinna obejmować i dziecko i rodziców. Terapeuta powinien pracować nad zmianą postaw rodziców wobec problemów syna czy córki.

Wskazane by było, by także szkoła i nauczyciele wypracowali nieco inny stosunek do uczniów.

W pracy z dziećmi dyslektycznymi bardzo ważne jest właściwe rozumienie przez rodziców i nauczycieli natury kłopotów, z jakimi się borykają. Zrozumienia, że brak motywacji dziecka do nauki nie jest spowodowany lenistwem, a najczęściej jest konsekwencją doznanych niepowodzeń. Zrozumienia, że dzieci te potrzebują pomocy, wsparcia i wiary w to, że sobie poradzą.

Konieczne jest więc jednoczesne realizowanie trzech rodzajów oddziaływań:

* oddziaływanie terapeutyczne ogólnie uspokajające i równocześnie mobilizujące dziecko do nauki,

* usprawnianie zaburzonych funkcji percepcyjno-motorycznych,

* doskonalenie techniki czytania i pisania.

Do dokładnego zbadania dziecka może posłużyć Skala Ryzyka Dysleksji opracowana przez prof. Martę Bogdanowicz

Objawy trudności w nauce:

W pisaniu

trudności z utrzymaniem pisma w liniaturze zeszytu

trudności w przepisywaniu

trudności w pisaniu ze słuchu

mylenie liter b-p, d-b, d-g, u-n, m-w, n-w (inwersja statyczna) s-z, dz-c, sz-s, o-a, ł-l, ę-e

trudności w pisaniu wyrazów ze zmiękczeniami, dwuznakami,

głoskami tracącymi dźwięczność

niezróżnicowanie ę-en-e, ą-om

opuszczanie drobnych elementów liter, gubienie liter, opuszczanie końcówek i części wyrazów

opuszczanie litery y

przestawianie liter w wyrazach (inwersja dynamiczna)

przestawianie szyku dyktowanych wyrazów

błędy ortograficzne wynikające ze słabszej pamięci wzrokowej
zniekształcanie graficznej strony pisma
wolne tempo pisania
niewłaściwe stosowanie małych i wielkich liter,
trudności w różnicowaniu wyrazów podobnie brzmiących (np. bułka
- półka);
złe rozmieszczenie pracy pisemnej w przestrzeni;
brak lub niewłaściwe stosowanie interpunkcji;
W czytaniu
wolne tempo, niepewne, "wymęczone",
błędy w czytaniu: zamiana liter, opuszczanie liter, zamiana
brzmienia, nieprawidłowe odczytywanie całych wyrazów
trudności we właściwej intonacji czytanej treści – zbytnia
koncentracja na technice obniża rozumienie czytanej treści
rozpoznawanie napisów po cechach przypadkowych – zgadywanie
opuszczanie linii lub odczytanie jej ponownie, gubienie miejsca
czytania;
opuszczanie całego wiersza
zmiana kolejności liter i wyrazów,
przestawianie liter w wyrazie, co zmienia jego sens;
niechęć do czytania, zwłaszcza głośnego
trudności w dzieleniu dłuższych wyrazów na sylaby i syntezie sylab;
trudności w wyszukaniu najistotniejszej myśli w tekście;
tzw. Hiperleksja : czytanie płynne, w dobrym tempie, bezbłędne,
jednak bez rozumienia treści;

Trudności występujące w nauce innych przedmiotów
trudności w rysowaniu jako czynności – trudności w rozplanowaniu
rysunku, zbyt silny lub zbyt słaby nacisk ołówka, zmiany kierunku
w rysunkach (błędny kierunek odwzorowywania)

trudności w nauce języków obcych, które cechuje znaczna
rozbieżność między wymową a pisownią wyrazów – symptomy
takie jak w języku polskim
trudności w uczeniu się pamięciowym – tabliczka mnożenia, nauka
wierszy, ciągi słowne
trudności w nauce geografii – utrudnione czytanie mapy,
niewłaściwa orientacja w stronach świata
trudności w nauce geometrii – zmiany kierunku w rysunkach
geometrycznych, zakłócenia orientacji i wyobraźni przestrzennej,
trudności w rozumieniu pojęć geometrycznych (utrudnione
przyswajanie werbalne)
trudności występujące na lekcjach wychowania fizycznego – błędne
rozumienie instrukcji ćwiczeń spowodowane słabą orientacją w
schemacie ciała i przestrzeni , obniżona sprawność ruchowa
nierównomierna koncentracja uwagi, wolne tempo pracy
Z dysleksji nie można się wyleczyć, nie można z niej wyrosnąć.
Zostaje z człowiekiem na całe życie. Można nauczyć się z nią sobie
radzić.
Jednak historia i współczesność potwierdzają, że osoby z dysleksją
to często indywidualiści o ponadprzeciętnej inteligencji i
wyjątkowych uzdolnieniach. Często nawet żartobliwie stwierdza się,
że jeżeli ktoś ma dysleksję, musi być wyjątkowy. Ich inność nie
znajduje jednak zrozumienia.
MATERIAŁY ZACZERPNIĘTO Z INTERNETU:
www.gazeta.pl/Edukacja/www.dardysleksji.pl; [www.wikipedia.pl/
dysleksja](http://www.wikipedia.pl/dysleksja)

CHWILA RELAKSU

Delikatny dotyk i głaskanie, to bardzo ważny balsam dla Twojego Dziecka.

Taki masaż z pewnością pomoże Twojemu maluchowi odprężyć się i uspokoić nerwy. Niekiedy zdarza się, że ta forma „zabawy” pozwala usunąć lub znacznie złagodzić różne dolegliwości bóle głowy, pleców, katar.

Podczas masażu rodzice również odpoczywają i relaksują się, dlatego starajmy się wyciszyć, tak by korzyści odczuły obie strony.

Oto kilka przykładowych ćwiczeń:

1. Poproś dziecko, by usiadło ze skrzyżowanymi nogami. Najpierw czubkami palców wymasuj mu głowę jak podczas mycia, potem szyję i ramiona a na koniec ręce. Powtórz około 4 razy. To doskonałe ćwiczenie na zły humor.

2. Na katar skutecznym ćwiczeniem jest naciskanie jednocześnie dwoma palcami policzków dziecka, na wysokości skrzydełek nosa. Potem weź w palce czubek nosa i lekko unieś go do góry. Niech dziecko przez chwilę mocno wdycha i wydycha powietrze.

3. Nasze dzieci bardzo często narzekają na ból pleców zwłaszcza kręgosłupa. Poproś dziecko by usiadło na podłodze z rozłożonymi nogami, plecami do ciebie. Ułóż swoje dłonie w górnej części łopatek dziecka i wykonaj małe kółka, przyciskając dłonie do

pleców.

4. Ułóż dziecko wygodnie na plecach, tak by jego ręce i nogi były szeroko rozstawione. Następnie pomóż mu zwijać się w kłębuszek. Dzięki temu twoje dziecko odreaguje wszelkie stresy.

5. Na dobry sen. Po pracowitym i pełnym wrażeń dniu dziecko z trudem dochodzi do równowagi. Wieczorem pomimo zmęczenia może mieć kłopoty z zaśnięciem. Dziecko powinno ułożyć się na boku, kolana podciągnąć do brzucha, ręce skrzyżować na piersiach. Powinno wtedy głęboko oddychać. Ty w tym czasie delikatnie rysuj na jego plecach różne znaki, tak jakbyś chciała coś napisać. Po 10 minutach dziecko powinno spokojnie zasnąć.